

Dnr: 13FN/0076
Datum: 2013-05-31

Finansieringsnämnden för utbildning

Kundvals- och finansieringsavdelningen
Handläggare: Catharina Lebel

Uppföljning av den kommunala vuxenutbildningen utifrån de nya förutsättningarna

Förslag till beslut

1. Finansieringsnämnden för utbildning godkänner uppföljning av den kommunala vuxenutbildningen

Beslutsnivå

Finansieringsnämnden för utbildning

Sammanfattning

Finansieringsnämnden för utbildning har beslutat att en uppföljning av den kommunala vuxenutbildningen utifrån de nya förutsättningarna ska genomföras.

Antalet Värmdöelever vid vuxenutbildning har ökat. Skälet till detta kan vara det ökade utbudet av kurser, möjligheten att geografiskt välja studieplats samt att det finns fler studieperioder att välja mellan. Det försämrade arbetsmarknadsläget kan också vara en orsak.

Såväl nationellt som i Värmdö ses en trend där elever inom vuxenutbildningen i större utsträckning går över till att välja mer praktiska utbildningar och inte väljer teoretiska kurser i samma utsträckning som tidigare.

Antalet Värmdöelever som studerar inom vuxenutbildningen har ökat sedan vårterminen 2012, andelen som väljer att studera vid CAS har dock minskat.

Bakgrund

Finansieringsnämnden för utbildning har beslutat att en uppföljning av den kommunala vuxenutbildningen utifrån de nya förutsättningarna ska genomföras.

Värmdö kommun har sedan 1 juli 2012 ingått ett samarbete kring vuxenutbildning med sju andra kommuner i länet och tillsammans med dem upphandlat utbildningsanordnare. Särskild utbildning för vuxna samt svenskundervisning för invandrare ingår inte i upphandlingen. Avtal har tecknats mellan finansieringsnämnden för utbildning och utbildningsstyrelsen avseende vuxenutbildning med samma villkor och ersättning som de upphandlade enheterna.

Ärendebeskrivning

Värmdö kommun har sedan 1 juli 2012 ingått ett samarbete kring vuxenutbildning med sju andra kommuner i länet och tillsammans med dem upphandlat utbildningsanordnare. Förutom Värmdö är det Botkyrka, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Nykvarn, Salem och Södertälje. Avtal har tecknats med 24 utbildningsanordnare. Den egna regin ingår inte i upphandlingen men är med på samma villkor som de upphandlade utbildningsanordnarna. Alla kommunala anordnare som ingår i upphandlingen är valbara alternativ. Det innebär i praktiken att den kommunala anordnaren finns kvar på samma villkor som övriga upphandlade anordnare.

För att se konsekvenser av införandet av kundvalssystem inom vuxenutbildningen görs en jämförelse mellan första halvåret 2012 och samma period 2013. Statistiken är inte helt jämförbar då man övergått från terminssystem till periodsystem och det finns nu en studieperiod under sommaren. Tidigare låg alla kurser utlagda som terminskurser men sedan halvårsskiftet 2012 är varje termin indelad i två studieperioder och kurserna är utlagda per studieperiod. Dessutom finns en studieperiod under sommaren, studieperiod tre (P3).

Utbudet av kurser har ökat sedan införandet av kundvalssystem genom att 24 privata utbildningsanordnare samt CAS erbjuder hela sitt utbildningsutbud till vuxenstuderande från Värmdö. Antal elever på vuxenutbildningen har ökat sedan första kvartalet 2012. Det är 583 elever som varit aktiva i studier under första halvåret 2013 jämfört med 541 elever motsvarande period 2012. Dessutom tillkommer 79 elever har påbörjat sommarkurser, varav 16 valt att studera vid CAS.

Det är en viss ökning av antal elever som påbörjat vuxenutbildning, 8 % fler jämfört med vårterminen 2012. Om man räknar kurser som startar under studieperiod 3 (sommarkurser) är ökningen 22 %. Den stora ökningen av elever har skett från vårterminen 2012 till vårterminen 2013. Mellan vårterminen 2012 och höstterminen samma år var ökningen liten, 21 elever.

Till kurserna för höstterminen 2012 infördes möjlighet för de studerande att välja utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen i Värmdö. Det var ett helt nytt ansökningsförfarande för medborgarna. Detta kan förklara att den stora ökningen av antal studerande vid vuxenutbildning slog igenom en termin senare. Förklaringen till ökningen av antal elever kan vara att kursutbudet blivit större samt möjligheten att geografiskt välja studieplats har ökat, vilket kan underlätta för den studerande. Nu finns också fler perioder att ansöka om och påbörja studier, tidigare var det terminsbundet. Det erbjuds också sommarkurser, vilket inte fanns tidigare. Detta innebär en möjlighet att klara sina studier i en snabbare takt. Ökningen av antal elever kan också bero på det försämrade arbetsmarknadsläget.

Efter införandet av möjlighet för de studerande att välja utbildningsanordnare av vuxenutbildningen har andelen elever som studerar på CAS minskat. Antalet elever vid CAS har vid en jämförelse mellan vårterminen 2012 och vårterminen 2013 minskat från 480 till 399, vilket motsvarar en minskning på 17 %. Ytterligare 16 elever har påbörjat sommarperioden på CAS och då blir minskningen 13,5 %.

Vårterminen 2012 var andelen av de vuxenstuderande som studerade på CAS 89 % medan motsvarande andel hösten 2012 uppgick till 70 %. Vårterminen 2013 är motsvarande siffra 72 % om man inte räknar med sommarperioden, vilket blir den mest rättvisande jämförelsen eftersom det inte fanns sommarkurser våren 2012. CAS erbjuder bara en sommarkurs, orienteringskurs i data, då underlaget för att starta kurser är för litet.

Utifrån de förändrade förutsättningarna planerar CAS att minska sin organisation och förändra sitt kursutbud till höstterminen 2013. De förändrade förutsättningarna är dels införande av möjligheten att välja utbildningsanordnare för vuxenutbildningen, dels ett annat sökbeteende hos medborgarna. En tendens i hela landet är att elever inom vuxenutbildningen inte i så stor utsträckning väljer teoretiska kurser utan går över till att välja mer praktiska utbildningar. Så ser det också ut i Värmdö kommun.

Vid CAS planerar man att utveckla lärlingsutbildningar, göra omvårdnadsutbildningen mer flexibel med mera flexibla kursstarter, möjlighet att läsa på distans samt i större utsträckning än tidigare arbeta med validering. Med validering av kompetens avses en strukturerad bedömning, värdering och erkännande av kunskaper och kompetens som en person besitter, oavsett om kunskapen i fråga vunnits inom eller utanför det formella utbildningsväsendet. En validering kan utmynna i att validanden erhåller betyg i nationella gymnasiekurser. Validering är efterfrågad av yrkesverksamma inom omvårdnadssektorn och inom barn- och fritid. Inom båda dessa sektorer kommer valideringar att kunna genomföras av lärare vid CAS.

Vidare planerar CAS att vidareutveckla redan befintliga utbildningar inom data och ekonomi. För lärlingsutbildningar anslår staten mer och mer statsbidrag och där ingår ersättning till såväl arbetsgivare som utbildningsanordnare.

CAS planerar även att inte erbjuda vissa kurser där elevantalet är för litet. Samtliga dessa kurser finns hos andra anordnare. De kurser man planerar att inte starta till höstterminen är de högre kurserna i matematik, engelska, svenska, svenska som andra språk samt alla kurser i historia, samhällskunskap, psykologi, religion, grundläggande utbildning i matematik och grundläggande utbildning i samhällskunskap. Det var få elever på dessa kurser även före 1 juli 2012 dock har antalet minskat ytterligare. Det krävs i genomsnitt 12 – 13 anmälda elever för att starta en kurs.

Beträffande grundläggande vuxenutbildning har antal studerande sjunkit. Det beror inte på att eleverna väljer annan anordnare utan på att målgruppen minskat i Värmdö. En mycket stor andel (mer än 90 %) av de som studerar inom grundläggande vuxenutbildning är utrikesfödda. CAS planerar att **inte** erbjuda *alla* kurser *utom* i matematik och samhällskunskap på grundläggande nivå till höstterminen 2013.

Redovisning av betyg kan göras efter halvårsskiftet, då alla anordnare inte skickat in betygskataloger för studieperiod 1, studieperiod 2 är ännu inte betygsatt och studieperiod tre precis har startat. Samtidigt med redovisning av betyg kan antal genomförda poäng redovisas.

Bedömning

Uppföljningen av vuxenutbildningen visar att de studerande som nyttjat möjlighet att välja utbildningsanordnare är fler än de som tidigare gavs möjlighet att studera hos annan utbildningsanordnare än CAS. Det kan dock konstateras att de som väljer CAS fortfarande är i majoritet, 72 % av de studerande. I likhet med riket har behovet av vuxenutbildning i Värmdö förändrats. För att möta behovet anpassar CAS sin verksamhet. Yrkesinriktade utbildningar ökar och teoretiska minskar. Det låga antalet studerande inom vissa kurser medför att viss utbildning inte kan erbjudas av CAS. Det är en utveckling som anordnare generellt måste hantera för att få sin ekonomi att gå ihop. Den grundläggande vuxenutbildningen kommer dock huvudsakligen även fortsättningsvis erbjudas inom CAS verksamhet. Möjligheten för studerande att välja utbildningsanordnare bedöms därmed ha medfört i huvudsak positiva effekter för de studerande. Bedömningen är också att CAS klarar att anpassa sin verksamhet efter nya förutsättningar.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet anses inte få några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Ärendet anses inte få några konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Medborgarna har fått ett ökat utbud av kurser inom vuxenutbildningen i och med införandet av möjlighet för de studerande att välja utbildningsanordnare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kundvals- och finansieringsavdelningen i samråd med proVarmdo, rektor på CAS Leif Östfeldt.

Monica Fransson

Kundvals- och finansieringschef

Catharina Lebel

chef för utbildningsenheten